

[דף סיכום בחינה](#)

מזהה בחינה: 001000252435 מזהה סטודנט: 207722

שם קורס: דיני משפחה

מספר שאלה	ניקוד מירבי	ציון
1	75.00	73.00
2	25.00	21.00
3	1.00	0.00

ציון בחינה סופי : 94.00

הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים

אוניברסיטת בר-אילן
הפקולטה למשפטים
התשפ"א, סמסטר ב', מועד ב'
מס' קורס: 99-212-02

מבחן בדיני משפחה
מרצה: פרופ' רות הלפרין-קדרי
מתרגלת: עו"ד הדס רייכלסון

הנחיות

הבחינה מתקיימת במתכונת של **חומר סגור**.

משך הבחינה שלוש שעות.

שימו לב, לנוחותכם, טופס הבחינה מצורף גם כנספח על מנת שתוכלו לראותו בצד הבחינה בעת כתיבת התשובות. מותר להשתמש במחברת טיוטה שתחולק על ידי המשגיחים/ות בכיתת הבחינה. בסיום חובה להחזיר את המחברות. שאלה 3 היא פיקטיבית ונועדה גם היא לאפשר כתיבת טיוטה לבחינה לנוחותכם.

כתבו בקיצור ובתמציתיות, תוך הפנייה לאסמכתאות הרלבנטיות.

הביעו עמדתכם/ן העצמאית בכל מקום בו המצב המשפטי אינו חד משמעי ובמיוחד בשאלות בהן הנכם/ן מתבקשים/ות במפורש לחוות דעתכם/ן.

קראו כל שאלה על כל חלקיה **בטרם** התחלתם/ן לענות עליה. הדבר ימנע כתיבה מיותרת בהמשך. כאשר השאלה כוללת כמה חלקים, יש לענות על כל חלק **בנפרד**.

אנא שימו לב למגבלת המילים לכל שאלה.

האפשרות לכתוב את הבחינה בכתב יד ולסרוק אותה מיועדת רק למי שניתן לזה אישור מראש.
בהצלחה!

לפנינו מקרה קלאסי של תביעת גירושין של אנשים שנישאו כדת משה וישראל. וכן נרשמו כדין ברמה הבסיסית על התביעה לידון בבית הדין הרבני.

נשים לב כי הזוג נשוי כדמו"י. לאור זאת, ובהתאם לסעיף 1 לחשבד"ר שאלת הגירושין צריכה לידון בבי"ד רבני. הנישואין שלהם היו לפני 15 שנה כלומר לאחר חוק יחסי ממון ועל כן יחול עליהם חוק זה.

יש להם זיקה **דתית** שכן הם יהודים, זיקה **טריטוריאלית** שכן הם נמאים כרגע בישראל, זיקה **עניינית** שכן התביעה היא תביעת גירושין וכן זיקה **פרסונאלית** שכן הם אזרחי המדינה.

הזוג פעל לפי החוק להסדר התדיינות (3ה') בכך ש: עשו 4 פגישות בפרק הזמן שצריך. הודיעו כי אינם מעוניינים ביישוב סכסוך ושפניהם לגירושין. עידו הגיש אותה 10 ימים לאחר ה60 יום מאז הגשת הבקשה ליישוב סכסוך (לא נתון כי התקבלה הארכה ולכן חריגה!) (3 ה)).

לפי פס"ד 15 הדקות המבחן הקובע - מבחן הזמן. יוגב הקדים את יפית בהגשת התביעות השונות ולכן יש לבית הדין סמכות לדון בנושאים האלה

סוגיות הכריכה לפי פייג פלמן + 3 לחשבד"ר:

1. האם התביעה כנה? לא פורטה עילה הלכתית (תור'גמן) והסיבות שהוא ציין "מעליבה ומקלל" אינם נחשבות כעילות הלכתיות כלל. קשה לומר כי היא עושה מעשי כיעור. לא נראה שיש פה כל תנאי בגט. לפי בני נוח (רלוונטי לנשואים אזרחיים) גם מות הנשואים יכול להיחשב כעילה

2. הכריכה לא בוצעה כדן. אמנם הכריכה היתה יחד עם התביעה הרכוש נכרך באופן מפורש (גולדמן+ האנלפבטית) אבל הוא כרך גם נושאים שלא ניתן לכרוך אותם (מזונות הילדים למשל).

3. האם הכריכה כנה? יש פיצול בין הערכאות (הוא הפנה את מזונות האישה לבית המשפט) ולכן זה בעייתי. אמנם הכריכה מפורטת והוא לא ציין כי אין לו כוונה לקיים את פסק הדין. הרכוש פורט (5747/03).

לפי פייג פלמן כל עוד ערכאה אחת לא הכריעה יכולה כל ערכאה לדון לפי שיקול דעתה עד שהערכאה השניה תחליט. לכן, מדין "כיבוד הדדי" (לא רק עיקרון נימוסי) העובדה שבית הדין הכריע בסוגיה וקבע כי הוא מעוניין לדון אמורה לעצור את בית המשפט למשפחה מלקבוע זאת. עם זאת ישנם טעמים מיוחדים שעשויים להקים את האפשרות לבית המשפט להעביר בהחלטת בית הדין. במקרה שלנו בית הדין קבע כי בסמכותו לדון ולכן יש לבדוק טעמים מיוחדים:

1. התקיים דיון אבל לא נראה שבית הדין נימק את החלטתו. בנוסף היא לא השתתפה בדיון ולכן היא לא שמעה את הנימוקים. זה בעייתי מאוד. מדובר בפגם חמור היורד לשורש הסמכות.

2. אמנם הוא לא התייחס לסוגיה מבלי שנכרכה - זה בסדר.

3. הוא כרך סוגיה שאינה נכרכת (מזונות הילדים).

לאור כלל הפגמים שנפלו ההתערבות של בית המפט במידה ויתערב תהיה פחות בעייתית. ראינו מקרים שבהם בג"ץ מתערב בדברים שקשורים לצדק (סע' 15ג) ההווה סעיף סל, וכן סע' 15ד) העוסק בסוגיית הסמכות מקימים לבג"ץ את האפשרות להתערב. (באופן כללי בג"ץ לא יתערב חוץ מסוגיות של מעטפת (הגא מצפת) בודאי לא בעניינים של מהות (רפאלי וכו').

נדון בסוגיות הכריכה שביקשו הזוג לדון בהם ובדין שיחול עליהם:

ראשית **תביעת הגירושין** עצמה תידון כאמור בבית הדין ויחול עליה הדין הדתי שכן יש לה סמכות ייחודית (1 חשבד"ר). כפי שהראתי הזוג עומד בכל התנאים ועל כן הסמכות האוטומטית קיימת.

משמורת - עידן מבקש לדון בזה בבי"ד ויפית בבית משפט. נושא כרוך מטבעו לגירושין (שרעבי) וחל עליו הדין האזרחי גם בבי"ד. העיקרון המרכזי הוא טובת הילד. בבית הדין הנטייה היא לקיים את חזקת הגיל הרך אבל כאן אנחנו רואים ששתי הילדות רויטל (11) ואורטל (13) יותר גדולות ולכן החזקה לא רלוונטית. ייתכן כי עידן יראה בעצם המשמורת פוטנציאל להפחתת מזונות. וזה בעייתי. לפי פרוקציה בכך יש מקום לדבר על תביעה עצמית של הילד באמצעות אפוטרופוס. לפי עמית יש לקיים מבחן דו שלבי הבוחן את: 1. ברמה המהותית כיצד נבחנה טובת הילד. 2. האם היה קיפוח לילד.

מזונות ילדים - כאמור זו סוגייה זו בלתי ניתנת לכריכה (שרגאי) אלא בהסכמה שני הצדדים (סע' 9) הצדדים אינם מסכימים שכן יפית מעונינת שזה ידון בבימ"ש. הנדל סובר שניתן (א. כי זה יותר יעיל, ב. כי פרשנית זה מסתדר עם לשון החוק) אבל כבר הוחלט שהלכת שרגאי שרירה וקיימת (7628). על סוגייה זו יחול הדין הדתי. לפי סע' 47 לדבר המלך האב משלם על כל המזונות ההכרחיים וכל השאר זה "דין צדקה" ומתחלק בין האב לאם. כאן אין ילדות קטנות כלל. בבית המשפט בשנים האחרונות מיישם תחולה יותר שוויונית (הלכת המזונות במשמורת משותפת) פוגלמן וברק א מתחמים למקרים בהם יש משמורת משותפת פיזית והשתכרות שווה. לפי ההלכה החדשה יש לעשות קיזוז בעין של ההצאות תלויות השהות להורה המרכז וכן להעביר מחצית מסכום ההצאות שאינן תלויות השהות להורה המרכז. נציין כי ההלכה תקפה גם בבית הדין הרבני החל מ2017 והיא גברה על תקנות הרבנות הראשית משנת תש"י. בפעול בתי המשפט מחילים גם כשיש פערי שחר במשמורת משותפת.

רכוש - עידן כרך לבי"ד ויפית מעונינת שזה ידון בבימ"ש. נדרשת כריכה מפורשת שנראה שנעשתה (גולדמן) שאר הדברים שעידן לא ציין עוברים אוטומטית לסמכות של בימ"ש. הדין החל הוא הדין האזרחי בהתאם להלכת בבלי. במקרה שלנו יחול חוק יחסי ממון שכן הזוג נישאו אחרי 74 כדת משה וישראל (נתון בשאלה). אם הם יסכימו שהדין הדתי יחול עליהם הם יכולים (13ב). אם ייקבע כי הכריכה התבצעה כדין הנושא ידון בבית דין רבני (בית הדין בנתיה)

את מזונות אישה - (הדין התי) הוא ביקש לדון במזונות האישה בבימ"ד - דבר שפוגם בכנות הכריכה שלו שכן מדובר בפיצול ערכאות. באופן כללי הוא מחויב במזונות האישה מדין "עולה אימו ואינה יורדת". לאור העובדה שהיא עובדת ישנו קיזוז של השכר שלה ולכן זה יהיה פחות רלוונטי במקרה שלנו במיוחד כשמדובר בפער כלכלי משמעותי בין בני הזוג (לטובת יפעת). הדין באופן כללי נותן קדימות לאישה להחליט איפה סוגייה זו תדון.

מזונות אזרחיים - עידן ינסה לקבל מזונות אזרחיים. בעקבות פסקים כהנא (מכוח חוזה) וסלומון (מכוח חו"י כבוד האדם) ברק (פס"ד המזונות האזרחיים) קבע כי יש לתת מזונות אזרחיים. הוא הוא הבהיר כי לא מדובר בזוגות שנישאו כדמו"י (המקרה שלנו) אבל ברק ארז בפס"ד עקרת הבית באוביטר אומרת שזה דווקא למי שנישאו כדמו"י - מזונות משקמים מכוח עקרונות אזרחיים כלליים. הפער הכלכלי בין בני הזוג והעובדה שעידן נמצא במצב כלכלי קשה מעלים את השאלה האם הוא זכאי למזונות אזרחיים ממנה.

כשתביעת המשמורת הוגשה לביד"ר

חינוך - יפעת מבקשת שהנושא יידון בבית משפט למשפחה. נשים לב כי עניין החינוך לא כרוך מטבעו (פלורסהיים) ונדרשת כריכה מפורשת. לפי עליזה אמיר אם הכריכה היא לבימ"ש למשפחה אז הכריכה של החינוך היא אוטומטית. הדין החל הוא הדין האזרחי. העיקרון המרכזי הוא טובת הילד (חוק הכשרות והאפוטרופסות). אם זה יידון בבי"ד הנטייה תהיה לשלוח לחינוך דתי ואוללי גם להימנע מחו"ד של מומחים (מיכל דוד).

ייתכנו הבדלים נוספים בנוגע לשאלה היכן יידון המקרה שלפנינו (בימ"ש או בי"ד): ההבדלים יהיו בסדרי הדין (האזנות סתר למשל). כמו כן, שיקולים של אשמה יכנסו לבי"ד הדתי במסגרת חלוקת הרכוש (בג"צ הבגידה). אמנם 2 הערכאות מחויבות להתחשב בזכויות אדם (לב) אבל בבית הדין האמירה היא ש"הדין פונקציה של הדין" (זילברג)

נדון ברכיב הרכוש השונים לפי חוק יחסי ממון. אמנם לפי הלכת יעקובי יש דעה שניתן להחיל במקביל לחוק יחסי ממון גם את הלכת השיתוף (לא הוכרע עדיין). בהתאם לאבו רומי יש להחילה באופן מאוד מצומצם לגבי נכסים ספציפיים.

לא נתון כי הם עשו הסכם ממון (סעיפים 1 ו-2 לחוק) אבל בגלל שנישאו אחרי 74 חל עליהם הסדר איזון המשאבים שבחוק (סע' 3).

באופן כללי הסדר איזון המשאבים דורש חלוקה שוויונית במרבית הנכסים שצברו בני הזוג לאורך שנות נישואיהם. החוק מחריג את החלוקה השוויונית במספר מקרים כפי שנראה:

לפי החוק עד 2008 מועד תחילת השיתוף היה מרגע הגירושין (סע' 4). התיקון מספר 4 לחוק מאפשר להקדים את איזון המשאבים. קנובלר יעקובי קבע כי ייתכן וניתן להקדים את מועד איזון המשאבים באמצעות הפעלת כללים של דיני קניין ודיני חוזים (הלכת השיתוף הכחושה) כפי שאראה להלן.

נדמה כי לזוג יש פער כלכלי מובנה. פער זה נוצר במשך שנים כתוצאה מהתנהלות שונה של כל אחד מהם. יפית הצליחה לפתח את הקריירה שלה והקימה בעשר אצבעות מספרות מצליחות.

הדירה ברמת גן - יפית קיבלה אותה מהוריה לחתונה שהתנו את הדירה בכך שהא תישאר אצל ביתם בלבד. הנכס נרכש לפני הנישואין וניתן במתנה לאחד מהם לכאורה מדובר בנכס חיצוני שברור לחלוטין כי לא יחול עליו איזון משאבים (סע' 5(א)). עם זאת, נדמה כי ניתן יהיה להכיל פה את הלכת השיתוף הספציפי (קנובלר יעקובי + אבו רומי) בני הזוג הוכיחו שיתוף מובהק בדירה ולכן למרות שמדובר ב"נכס חיצוני" יהיה מקום להחיל על זה גם את האיזון - הם שיפצו את הדירה מכסף שהוא גם של עידן וגרו שם עד למעבר לדירה החדשה. הוא גם טיפח את הבית בזמן שיפעת עבדה. הפסיקה מראה כי יש להוכיח כוונת שיתוף (השיפוץ והמגורים ביחד). בן גיאת - דרך דרכי קניין כלליים. בפס"ד 1398 בעניין תווית הפרמטרים ליצירת שיתוף ספציפי נקבע כי יש להוכיח "דבר מה נוסף" שמעיד על כוונת השיתוף בנכס הספציפי - השיפוץ והשקעת הכסף של עידן. מכיוון שמדובר בדירה ניתן יהיה להשתמש באמירה של רובינשטיין ב-9884 על כך שהשיתוף הספציפי יחול. מצד שני מכיוון שלזוג דירה נוספת יכול להיות שזה יהיה בעייתי קצת (2533/11).

נשים לב גם לבני הזוג יש פער כלכלי קיצוני. עידו הוא חלקאי והיא עובדת קשה.

דירה בכיכר המדינה - נקנתה לאחר הנישואים. זה בכלל לא משנה על שם מי היא רשומה (סע' 9) ולכן היא תחולק שווה בשווה (5א). כמו כן, המשפחה גרה בה והיא רשומה על שם 2 בני הזוג כלומר היתה כוונת שיתוף בנכס

כסף בחשבונות הבנק של עידן - כסף שנצבר במהלך הנישואין יחולק באופן שווה (5א). הכסף של עידן מלפני הנישואים (150,000 שנתרו אחרי השיפוץ) אמורים להיות נכס חיצוני שאולי ניתן יהיה להכיל עליו את השיתוף הספציפי (ראה דיון לעיל). ייתכן כי ניתן יהיה לחרוג לפי סע' 8. לא נראה שיתוף שכן הוא שמר לעצמו.

כסף בחשבונות הבנק של יפעת - כסף שנצבר במהלך הנישואין יחולק באופן שווה (5א). הרווחים שהגיעו מהדירה שהשכירו אמורים להתחלק גם שווה בשווה. אמנם ייתכן כי הדירה היא נכס חיצוני של יפעת אבל כאמור הוכח שיתוף בנכס והשיפוץ נרכש גם מכספו של יוגב.

חשבונות בנק משותפים - חצי חצי. לפי סע' 5א.

חובות - בהתאם לסע' 6(א) לחוק יחסי ממון השיתוף בנכסים תקף גם לחובות. נזכור כי החוק מאפשר חריגה מהאיזון לפי סע' 8. העובדה שהוא הימר והשתולל בזמן שהיא עבדה קשה וחשבה אפילו לפתוח עוד סניפים מעלה את השאלה אולי ניתן יהיה לראות בחובות כאינם ברי חלוקה. בפרשת עמית נקבע כי צריך שהחוב לא יהיה כתוצאה מפעילות חריגה של אחד מבני הזוג ובמקרה שלפנינו מדובר בפעילות חריגה ממש (הימורים).

אמנם המקרה שלפנינו אינו של ידועים בציבור אבל ברצוני לציין כי בפסק דין אניטה שלם (לעניין ידועים בציבור) נוצרת הפרדה בחובות לפי השלב שבו החוב נוצר וכן לפי שיקולים נוספים. במידה והיינו מכילים פה את הלכת השיתוף נראה כי לפי פסק הדין השיתוף לא יחול במקום בו החוק נצבר כתוצאה מ: אופי אישי מבהק (מתקיים שכן הוא מהמר הרבה וליפעת אין קשר. הפרת נאמנות לבת הזוג - הוא לא סיפר לה שהוא עושה שימוש בעייתי בכספים בזמן שהיא עובדת קשה.

נכנסי קריירה - נתון כי יפעת השקיעה בקריירה שלה זמן רב, היא לא טיפלה בתינוקת שלה ועבדה קשה מאוד. עם זאת, הרווחים שהשיגה יפעת הגיעו בזכות תמיכה של עידן שהיה עם הבנות. כפי שאמרנו סע' 8 יכול להוביל לחריגה מאיזון משאבים. לפי סע' 8(2) רכיב ההון האנושי הוא פרמטר חריג שבימ"ש יוכל להתחשב בו ולא לפסוק 50--50. לפי סע' זה בשל פערי שכר ניתן יהיה להכיר במקרה שלנו בפער שנוצר בין בני הזוג ולתת ליוגב יותר. במקר זה צריך שההחגה תהיה רק במקרה שבו זה "צודק ונכון". נדמה כי השימוש המופקר של עידן בכפסים למטרות הימורים פוגמת ביכולת שלו לזכות בנכסי הקריירה ובהון האנושי של יפעת יתר על המידה. כמו כן, לא ברור האם ניתן באמצעות תשלומים עייתיים או במכה אחת. ניתן להציע גם פה להכיל את הלכת השיתוף הכחושה של השופט ריבלין ולהכיר בפער שנוצר ביניהם עקב הנישואים (הטיפול בילדות בזמן שהיא עבדה קשה). יש לגרוע את הכישרון האישי של יפעת ואת הדברים שהיא פיתחה טרם הנישואין. חשוב להדגיש כי בית הדין הרבני לא מכיר בהון האנושי כנכס ולכן אם ענייני הרכוש ידונו בו הם יראו בזה גזל ולא יחלקו אותו (מצד שני הגזל פה הוא של האישה ולא של האיש ואז המציאות תהיה שונה). תיתכן הכנסה של הלכת השיתוף של ריבלין.

קרנות פנסיה של בני הזוג - נכללות בנכסים המאוזנים (ג5)

מה יהווה נסיבה מיוחדת שיצדיק את החרידה מהאיזון? אוביטר באבו רומי - פער שכר - מתקיימים במקר שלנו.

אלימות - לא נראה שמתקיימת אבל אולי אלימות מילולית (ברק ארז - רק אלימות קיצונית הגורמת לשלילת האנושיות. מלצד מכיר גם בפגיעה באטונומיה שנראה שאולי מתקיימת במסגרת המריבות בין בני הזוג).

בגידה - לא היתה כאן (דגנ"צ הבגידה).

שיתופיות מוחלשת - לא נתון על מערכות יחסית מקבילות בידיעת הצד השני.

דירה של יעקב מסבא שלו - הדירה הגיעה אליו בירושה ועל כן ייתכן כי היה תחשב כנכס חיצוני. לא נראה כי היה שיתוף ספציפי בנכס זה שכן הם לא גרו בו. אם יוחלט כי אכן מדובר בנכס חיצוני אז גם הכסף שהוא קיבל לחשבון הבנק הפרטי שלו מהדירה אמור להישאר אצלו בלבד.

הרקע להצעת החוק:

למעט סעיף בחוק הירושה המתייחס באופן מפורש לידועים בציבור אין התייחסות חקיקתית מפורשת וההגדרה היתה עמומה ועוררה קשיים רבים (זילבר בדריאן) (הספר של פרופ' ליפשיץ עונה במידה מסוימת על צורך זה). לאור זאת הצעת החוק מתבקשת ביותר ועונה על צורך קריטי בהבנה מי מוגדר כידוע.

השפעות פוטנציאליות

1(הגדרות) - ראו דבריי בפסקה לעיל. הבדל נוסף, הוא הצורך בתצהיר מפורש שלא היה קיים עד היום (סע' 6 מאזן את זה). אין התייחסות לנושא האינטימי (פישבין) שהיה עד היום. מגורים משותפים היווה אינדקציה אך לא מחייב(בגצ הדירות-הנפרדות). אין התייחסות להולדת ילדים (4178) שתעיד על שיתוף הנכסים.

2. אישור-ועימות-הבדל דרמטי שכן עד היום ההגדרה היתה תוצאה של המציאות ולא של הצהרה רשמית וכתובה.

3. עד היום זה לא היה בשליטה של הידצ"ב לא ניתן היה לוותר על ההגדרה (סע' 6 מאזן). פס"ד נהור החריג באופן ספציפי לחוק הירושה.

4 הפסיקה (האישה הבדואית) הכירה בזוג של ידועים בציבורים שבמקביל הגבר נשוי ועל כן המצב ישתנה.

5(השוואת-זכויות): אגד הזכויות הסוציאלי שזכאים לו ידועים בציבור דומה מאוד לאגד הזכויות של הנושאים כדמו"י ושל הנושאים האזרחיים. לכן, ניתן לומר כי המציאות לא תשתנה שכן הם זוכים להרבה דברים של נושאים. מאידך, ההבדל המרכזי הוא הנטל להוכחת השיתוף שלהם. השוואת הזכויות למעמד נושאים תחיל עליהם את חוק יחסי ממון במקום הלכת השיתוף. לעניין זה משמעות רחבה בעיקר בהקשרים של: נכס ספציפי שיהיה קיים, שיקולים של בגידה, שיתוף בחובות.

6. עד היום לא היה צורך באקט רשמי. סע' זה מתכתב עם המציאות לפיה ההגדרה יכולה להיכפות על הידב"צ ללא הסכמתם.

הצעת החוק תשנה גם את פירוק הקשר שלהם שכרגע מספיק בבימ"ש ויתכן כי יעבור לבי"ד רבני. מצד שני ייתכן כי על אף הצעת החוק בית הדין לא יכיר בקשר זה ועל כן לא תהיה לו סמכות לדון בפירוק הקשר (בנקובסקי).

חסרונות:

העובדה שבני הזוג אחראיים על ההגדה פוגמת בהגנה על הילדים מפני פגיעה בתוך המשפחה (עד עכשיו הוכרו גם אם לא הצהירו).

ההגדרה בחוק יוצרת מגגונים עקיפים לנישואין כדמו"י. זה עשוי להיות פגיעה במדינה כיהודית. בנוסף, זה עלול להוביל לקרע בהם בשל סירובם של בתי הדין והציבור הדתי.

כמו כן, הכרה במערכת זוגית אלטרנטיבית עשויה להוות פגיעה בסמכות הרבנות הראשית וביכולתה לקדם דברים חשובים. זמן שיפוטי ועלויות שפיטה יקרות כתוצאה מהצורך ברישום.

בשל סעיף 4 החוק מהווה פתרון חלקי בלבד לבעיות של עגונות ומסורבות גט שכן עדיין יצטרכו להוכיח שהן לא נשואות לאחר.

יתרונות:

הדין החל עד היום הוא בהרבה מהמקרים תוצאה של הפסיקה והסדרת הנושא בחוק (בעיקר סע' 1) עשויה למנוע פסיקות סותרות בנושא.

ההגדרה בחוק מהווה פתרון טוב מאוד לאוכלוסיות מצוקות החיתון שכן היא מקנה להם את אגד הזכויות אותה הם מבקשים. הגברת השוויון בין המבקשים להיות מוכרים כזוגות בישראל.

הכרעה סופית במסגרת החוק שלא מדובר ביחסית שנוגדים את תקנ"צ (לינדורן, זמר, אפרת).

סע' 4 עשוי למנוע ממזרים שנולדו כתוצאה מיחסי אשת איש.

רישומים כנושאים בתעודת זהות ולא רווקים עד היום עשוי לשפר את ההרגשה והביטחון בקשר (המעגל הפנימי)

לסיכום,

בשל חוסר ההסדרה והעמימות שרווחה בסוגיה עד היום המצב ישתנה באופן משמעותי. עם זאת, אני מסופק עד כמה החוק החדש עונה על בעיות מהותיות נוספות שקיימות בנושא וממילא עד כמה שיעורי הידב"צ בישראל יעלו בעקבותיו.

אופן הפרידה - נראה שהפרידה נעשית באופן פשוט אך עולה שאלה האם כתוצאה מכך שהצדדים יכולים להפרד כ"כ בקלות, הצד החלש יותר בקשר עלול שלא להיות מודע לזכויותיו הרכושיות ולכן לא לתבוע בביהמ"ש ולהפסיד את זכויותיו.

את הדברים הבאים כתבת באופן חלקי: מובהר בהצה"ח כי ההצהרה היא ייחודית, ואין אדם יכול להיות ידב"צ ולנהל משק בית משותף אלא עם בן זוג אחד בלבד. בע"מ 7252/14 (ביגמיה בפועל, זוג בדואי) - ניתן להיות ידב"צ גם במקרה בו בן הזוג נשוי לאחר. אולם, ס' 55 לחוק הירושה מאפשר ירושה לידב"צ כל עוד לא היה נשוי לאחר. נראה שהצה"ח אינה מתייחסת למצב בו בן הזוג המנהל חיים משותפים עם אדם אחד ומבקש הכרה בהם כידב"צ, הינו נשוי באותה עת לאדם אחר, מצב שאפשרי כיום בהתאם לפסיקה. ההתייחסות היא רק למצב שלא מאפשר להיות ידב"צ של יותר מאדם אחד - נושא שאין בעניינו פסקה ברורה נכון להיום.

בשונה מהפסיקה הקיימת, (בע"מ 3497/09, השופטת ארבל, דירות נפרדות) הצה"ח מגבילה את ההכרה כידב"צ רק לבני"ז החיים יחד תחת קורת גג אחת.

הצה"ח גם לא שוללת את האפשרות שביהמ"ש יכריז על הצדדים כידב"צ גם אם לא הצהירו על כך אם ראה שמן הצדק לעשות זאת. בכך, נשמרת האפשרות להגן על הצד החלש בעת חלוקת הרכוש גם אם בניה"ז לא הסדירו את מע' היחסים שלהם באופן רשמי.

מצד שני, ניתן לטעון שיש בכך פגיעה באוטונומיה של הצדדים, בוודאות המשפטית ובהסתמכות שלהם על היעדר הנישואין והיעדר הרישום.

פתרון שאלה 1 למבחן בדיני משפחה, מרצה: פרופ' רות הלפרין-קדרי, מועד ב תשפ"א

בחינה ויישום של תנאי ס' 1 לחשבד"ר עבור הסמכות ייחודית של ביד"ר. ✓

ס' 4 לחוק להסדר התיישבות – פירוט ויישום של התקופות אל מול אלה שמצויות בסעיף. עולה שעידן, שהגיש את הבקשה ליישוב סכסוך, היה בעל זכות קדימה ויכול היה לבחור בערכאה שאותה מעדיף – ביד"ר. ✓

בג"ץ 58/08 (פרשת 15 הדקות) – המבחן הקובע הוא מבחן הזמן: יישום. ✓

יפית פנתה לבימ"ש לענייני משפחה בעניין נושא החינוך שלא נכרך ע"י עידן – יישום. ס' 4 – אם הצד שהגיש תחילה את הבקשה ליישוב סכסוך, ניצל את זכות הקדימה שלו רק לגבי חלק מהעניינים, הצד השני יכול להגיש תביעה בעניין שלא הוגשה לגביו תביעה. יישום. ✓

בחינת תנאי ס' 3 לחשבד"ר: ✓

האם תביעת הגירושין כנה? ע"מ תורג'מן – בחינה האם קיימת תשתית עובדית לביסוס עילת גירושין. התייחסות לעילה של "עוברת על הדת היהודית". בונס – היא לא תיחשב עוברת על הדת אם התפרצה מתוך כעס או קטטה שלא גרמה להם, או אם מעשיה אינם אלא תגובה לפרובוקציה של בעלה. ✓

האם הכריכה התבצעה כדין? עולה שאלה האם ניתן לכרוך מזונות ילדים (ר' דיון להלן). ✓

האם הכריכה כנה? בג"ץ 2862/14 – תעלה שאלה לגבי כנות הכריכה, כי לא כל הרכוש פורט בתביעה (עידן החסיר את הדירה בהרצליה שקיבל בירושה). אבחון בין הנסיבות. ✓

ע"מ תורג'מן – פיצול תביעות מעיד על חוסר כנות בכריכה. ✓

מירוץ הסמכויות: פייג-פלמן – הרחבה על האפשרות לעיכוב הדיון, הימנעות מדיון כשהערכאה המקבילה דנה והכיבוד ההדדי. ✓

האם מתקיים טעם מיוחד – פגם חמור היורד לשורש הסמכות – ביד"ר לא נימק את החלטתו; לא התקיים דיון מקדים ונפרד לגבי תנאי הכריכה; התקיים דיון במעמד צד אחד; ביד"ר התייחס לנושא החינוך בלי שכלל נכרך; נכרכה סוגיה שיתכן שאינה ניתנת לכריכה – מזונות הילדים – ר' להלן. ✓

דיון בסוגיות השונות – הסמכות והדין שיחול: ✓

תביעת הגירושין: תידון בביד"ר לאור סמכותו הייחודית בהתאם לס' 1 לחשבד"ר. הדין החל – יישום. ✓

מזונות אשה – התביעה הוגשה לביהמ"ש האזרחי, הן ע"י עידן והן ע"י יפית, לכן הסמכות תהיה בידיו. ✓

הדין החל – דין עברי. הבעל מחויב במזונות אשתו עד לגט. התייחסות לעקרון "עולה עימו ואינה יורדת עימו". בונס – התייחסות לאפשרות לקיזוז פוטנציאל השתכרות. ✓

מזונות אזרחיים: יישום לאור פסיקת ברק בבג"ץ 9928/99 – מזונות מכוח בסיס חוזי (הסכם ולא סטטוס). האוביטר של ברק-ארזי בבג"ץ 3151/14 – מזונות משקמים מכוח עקרונות כלליים של הדין האזרחי (ע"ב עקרונות של הסתמכות, הגינות ותו"ל). הסתייגות מתחולת מזונות אזרחיים בנישואין כדמו"י – עד היום מזונות אזרחיים נקבעו לזוגות שלא נישאו כדמו"י. האוביטר של ברק-ארזי בבג"ץ 3151/14 פלונית – אין לשלול הכרה במזונות אזרחיים כשבניה"ז נישאו כדמו"י, כאשר האישה אינה זכאית עוד למזונות לפי הדין הדתי. ✓

בונס – האם ניתן לפסוק מזונות אזרחיים לגבר? אכן, מחצית (כצן). ✓

משמורת: לביד"ר הסמכות לדון בסוגיה אשר כרוכה מעצם טיבה וטבעה לתביעת הגירושין (שרעבי, וינטר). ✓

הדין החל – יישום + שניהם מעל גיל 6, כך שאין צורך לדון בשאלת תחולת חוקת הגיל הרך. ✓

חינוך: בהתאם להלכת פלורסהיים – כאשר עניין המשמורת נידון בביד"ר, אין לו סמכות גם לגבי חינוך ילדים, וניתן לתבוע עניין זה בבימ"ש האזרחי. הדין החל – יישום. ✓

18 ש' ק'ת

מזונות ילדים - שרגאי - פירוט. בע"מ 7628/17 - דעת רוב - הלכת שרגאי שרירה וקיימת ולא ניתן לכרוך את מזונות הילדים. דעת המיעוט של הנדל - ניתן לכרוך לביד"ר את נושא מחנכת ילדים.	✓
הדין החל - לפי הדין הדתי, יש הבחנה בין הגילאים מתחת ומעל גיל 8. פירוט. - ויתר פ"ח.	✓
בונוס - שינוי תקנות הרבנות הראשית תש"י - פירוט. אפרח חסנא	✓
התייחסות לבע"מ 919/15 בנושא מזונות הילדים, בו נפסקה חלוקה שוויונית במקרה של משמורת משותפת.	✓
בונוס - פוגלמן וברק ארז תחמו את המסגרת למקרים שיש יסודות של משמורת משותפת והשתכרות שווה.	✓
תביעה רכושית : בהתאם לע"א גולדמן, יש לכרוך במפורש. אם יוחלט שהכריכה עמדה במבחן המשולש, הסמכות לדון בסוגיית הרכוש תהיה לביד"ר, כיון שנכרכה לגירושין.	✓
בונוס - ניתן לטעון שבנוגע לרכוש שלא נכרך - הדירה בהרצליה - הסמכות תהיה לבימ"ש לענייני משפחה.	✓
הדין החל - פס"ד בבלי - הדין שיחול יהיה הדין האזרחי, גם אם התביעה תתברר בביד"ר.	✓
דיון בחלוקת הרכוש : בני הזוג נישאו לאחר 1.1.74 ולכן חל חוק יחסי ממון.	✓
ס' 5 לחוק , חל הסדר איזון המשאבים - הסבר משמעותו.	✓
הדירה ששימשה למגורים בר"ג - ס' 5(א)(1) מחריג נכסים שהתקבלו במתנה. עם זאת, אין בהוראותיו של ס' 5 כדי למנוע יצירת שיתוף בנכס ספציפי לפי הדין הכללי החל (קנובלר-יעקובי, אבו רומי, בע"מ 1398/11). יש לבחון את כוונת הצדדים, שיקולי הגינות וכו'. יפית תטען שהדירה נרשמה על שמה בלבד. גם הוריה התנו שתהיה רשומה על שמה וכוונתם היתה לתת לה בלבד את הדירה. עידן יטען הייתה כוונת שיתוף כי בניה"ז וילדותיהם גרו בה מתחילת מע' היחסים. מנגד, יפית תטען שהתגוררו בדירה 7 שנים בלבד ואז עברו לדירה בת"א.	✓
בע"מ 1398/11 - על בן הזוג שמבקש שיוקנו לו מחצית הזכויות בדירת המגורים שרשומה על שמו של בן הזוג האחר, מוטל להוכיח - מעבר לקיומם של חיי נישואין משותפים, אף אם ממושכים - קיומו של "דבר מה נוסף" שיעיד על כוונת שיתוף בנכס הספציפי. יישום. נוכח פרשת "הבוגדת", במיוחד ההכרעה בדנג"צ, יתכן שיש מקום לקבוע שכן התקיים כאן השיתוף הספציפי, בדגש על דירת המגורים. מאידך, באותם המקרים דובר בנכס מלפני הנישואין, ולא נכס שהתקבל במתנה במהלכם.	✓
הפסיקה שאפשרה שיתוף בנכס ספציפי (באותו מקרה דירת מגורים מלפני הנישואין) עשתה זאת כאשר דובר במצב בו לבנה"ז הייתה רק דירה אחת - וכאן יש 3 דירות סה"כ.	✓
הדירה בתל אביב - יישום.	✓
הדירה בהרצליה - ס' 5(א)(1) - לא תחולק כי התקבלה בירושה. אין בעובדות משהו שמעיד על שיתוף ספציפי.	✓
בונוס - בע"מ 9984/16 - רובינשטיין - פסקי הדין שבהם פותחה דוקטרינת השיתוף הספציפי התמקדו, רובם ככולם, בנכס חיצוני מסוג מסוים - קרי, דירת מגורים.	✓
הכספים בחשבון הבנק של עידן - מדובר בכסף מלפני הנישואין ולכן לא יחולק לפי ס' 5(א)(1). נראה שגם הכסף שייגיע מהשכרת הדירה בהרצליה אינו ניתן לחלוקה, מאחר ולא יחול על דירה זו השיתוף הספציפי.	✓
הכספים בחשבון הבנק של יפית - יפית תטען שמאחר שמדובר בכסף שהגיע מנכס שלא אמור לחול עליו שיתוף, כסף זה אינו אמור להתחלק. מנגד, עידן יטען כי יש לחלק כסף זה בין הצדדים מאחר הנכס ראוי להתחלק.	✓
הכספים בחשבון הבנק המשותף - יישום.	✓
אפשרות לחלוקה שונה שאינה חצי חצי בהתאם לס' 8 - פירוט ויישום. יתכן שיש חלוקה שונה, כפי שציינה בפ"ח.	✓
נכסי קריירה ומוניטין של יפית - פירוט על טענותיו של עידן ויישום. מנגד, יפית תטען שזה הכלל תודות לכשרונה והשקעתה העצומה.	✓
חובותיו של עידן - ס' 6(א) לחי"מ - יישום. התייחסות לכך שמדובר בחוב אישי - פירוט.	✓